

ปัจจุบันปัญหาสิ่งแวดล้อมได้แผ่อิทธิพลครอบคลุมชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนมากขึ้นทุกขณะด้วยความรวดเร็ว อันยากที่ทุกคนจะปรับตัวเข้ากับสภาวะการณ์ได้ทัน เพราะสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเรากำลังเสื่อมโทรมและเป็นพิษขึ้นทุกวัน เช่น อากาศเป็นพิษ และน้ำเป็นพิษ เป็นต้น อันตรายหรือพิษจากสิ่งแวดล้อมอาจแยกออกเป็น 2 พวก คือ พวกที่เป็นพิษต่อร่างกาย กับอีกพวกหนึ่งคือ สิ่งเป็นพิษที่มองไม่เห็น แต่มีผลต่อจิตใจของผู้ที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมนั้น ๆ มากบ้างน้อยบ้าง บางครั้งก็มีผลทางอ้อมต่อร่างกายโดยกระทบกระเทือนสุขภาพจิต ในเด็กมีผลเสียต่อการพัฒนาอารมณ์และการเกิดคุณธรรมประจำใจอีกด้วย¹ ดังนั้นจึงปฏิเสธไม่ได้เลยว่า ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษเป็นปัญหาสำคัญของสังคมและจะเป็นปัญหายิ่งใหญ่ที่สุดที่มนุษย์ได้เคยเผชิญมา ซึ่งหากไม่สามารถป้องกันแก้ไขได้โดยทันที่แล้ว คำกล่าวของกวี Maurice Maeterlinck ที่ว่า "ทุกสิ่งทุกอย่างจะชี้ให้เห็นว่ามนุษย์ผู้มาสู่โลกนี้คำที่สุดจะเป็นพวกแรกที่จากไป" ก็จะถูกกลายเป็นความจริงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้²

อากาศเสีย (Air Pollution) นับได้ว่าเป็นปัญหาที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ปัจจุบันนี้หลายประเทศได้ให้ความสนใจอย่างกว้างขวาง กำหนดมาตรการอย่างเคร่งครัดในการควบคุมยานพาหนะ เช่น รถยนต์ เรือยนต์ เครื่องบิน ตลอดจนแหล่งกำเนิดอยู่กับที่ของสารเป็นพิษ เช่น พวกโรงงานอุตสาหกรรม

¹ศรีธรรม ชนะภูมิ, "สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ" อันตรายจากสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ (พระนคร, คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี, 2518), หน้า 1.

²นาท ศันศิริฤทธิ์, และ ชนากร อ้วนอ่อน, "การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม" (โครงการการศึกษาและวิจัยสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2517).

วัตถุประสงค์ของมาตรการเหล่านี้มีไว้เพื่อจำกัดแก๊สอันตรายที่สำคัญ ๆ และสารเป็นพิษ เช่น คาร์บอนมอนนอกไซด์ (CO) ไฮโดรคาร์บอน (HC) ออกไซด์ของไนโตรเจน (NO) ไอตะกั่ว ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO₂) และพวกเขม่า (Particulates) เพื่อให้มีปริมาณเกินขีดอันตราย³

การป้องกันแก้ไขปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ นอกจากจะใช้ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้าช่วยป้องกันแก้ไขถึงสาเหตุของปัญหาแล้ว การป้องกันและแก้ไขโดยใช้บทบัญญัติกฎหมายที่เหมาะสมนับได้ว่าเป็นวิธีที่สำคัญอย่างยิ่งอีกประการหนึ่งในการกำหนดแนวทางตลอดจนระเบียบวิธีปฏิบัติสำหรับเอกชนและหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ เพื่อให้กิจกรรมต่าง ๆ สอดคล้องกับนโยบายการป้องกันความเสื่อมโทรมและปรับปรุงคุณภาพของสิ่งแวดล้อม แต่อย่างไรก็ดี ปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษนี้ แม้รัฐบาลไทยจะได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2518 และจัดตั้งกองควบคุมสิ่งแวดล้อมโรงงานขึ้นในกรมโรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรมก็ตาม แต่รัฐบาลก็ยังไม่มียุทธศาสตร์ที่แน่นอนและยังไม่มีนโยบายที่จะควบคุมสภาพสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง⁴ เป็นที่เห็นได้ว่า ในอนาคตข้างหน้าประเทศไทยจะต้องมีการปรับปรุงระบบบริหารและตัวบทกฎหมายว่าด้วยสิ่งแวดล้อมอย่างแน่นอน จึงน่าจะได้มีการศึกษากฎหมายต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องนี้ ทั้งกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศไว้ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับปรับปรุงแก้ไขกฎหมายของประเทศเราต่อไป

³ กัญจน์ นาคามณี, "สถานะปัจจุบันของอากาศเสีย" รายงานการสัมมนาปัญหาสถานะแวดล้อมกับการอุตสาหกรรม (สถาบันวิจัยสถานะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 22 - 24 มกราคม 2519), หน้า 15.

⁴ นพ สัตยาศัย, "ปัญหาสถานะแวดล้อมกับกฎหมาย" คุณภาพ (นิตยสารกระทรวงยุติธรรม เล่มที่ 1 ปีที่ 24, มกราคม - กุมภาพันธ์ 2520), หน้า 27.